

Na temelju članka 28. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (»Narodne novine«, br. 116/99., 109/00., 53/03. i 69/03. – pročišćeni tekst), Hrvatski sabor na sjednici 16. listopada 2003., donio je

PRAVILA

O POSTUPANJU ELEKTRONIČKIH MEDIJA S NACIONALNOM KONCESIJOM U REPUBLICI HRVATSKOJ TIJEKOM IZBORNE PROMIDŽBE

I. OPĆE ODREDBE

1. Sukladno odredbama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (»Narodne novine«, br. 116/99., 109/00., 53/03. i 69/03. - pročišćeni tekst.) i članka 22. Zakona o elektroničkim medijima (»Narodne novine«, br. 122/03.) te utvrđenim programskim načelima i obvezama Hrvatske radiotelevizije, Hrvatska radiotelevizija i drugi elektronički mediji s nacionalnom koncesijom u Republici Hrvatskoj u razdoblju izborne promidžbe »Izbori za zastupnike u Hrvatski sabor«, počevši od dana objave zbirnih lista izbornih jedinica, pa do 24 sata prije dana održavanja izbora omogućit će svim političkim strankama, stranačkim koalicijama, nositeljima neovisnih lista i kandidatima za zastupnike pripadnike nacionalnih manjina njihovo ravnopravno predstavljanje u emisijama nakladnika elektroničkih medija.

2. Nakladnici elektroničkih medija s nacionalnom koncesijom u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: nakladnici elektroničkih medija) u predstavljanju izbornih aktivnosti u svojim programima jamče novinarsku neovisnost, profesionalnost i stručnost, dosljedno poštivanje novinarskoga kodeksa te općeprihvaćenih pravila i načela demokratskog svijeta, posebice temeljnog načela slobode izražavanja, zaštićenog člankom 10. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

3. Nakladnici elektroničkih medija će na temelju načela Rezolucije br. 2. Konferencije ministara o osiguranju nezavisnosti javnopравnih radiotelevizijskih ustanova (Prag, prosinca 1994.) pratiti predizborne postupke držeći se načela uravnoteženosti, poštenja i nepristranosti.

4. U emisijama nakladnika elektroničkih medija nijedna politička stranka ili kandidat ne može imati povlašteni položaj u odnosu prema drugim političkim strankama ili kandidatima koji sudjeluju u izbornim postupcima.

Državni dužnosnici-kandidati ne smiju imati povlašteni položaj prema drugim sudionicima u izbornom postupku. Njihove redovite aktivnosti ne mogu se koristiti u stranačke svrhe.

Informiranje o redovitim aktivnostima državnih dužnosnika i dužnosnika lokalne i područne (regionalne) samouprave dopušteno je u okviru informativnih programa nakladnika elektroničkih medija, bez navođenja njihove kandidature na izborima i stranačke pripadnosti, kad god se radi o aktivnostima koje proizlaze iz zakonom utvrđenog djelokruga tijela kojima pripadaju.

5. U doba izbornih postupaka nakladnici elektroničkih medija će posebice voditi računa o tome da se načela uravnoteženosti, poštenja i nepristranosti poštuju u informativnim emisijama, pogotovo u emisijama aktualnih vijesti, zatim u intervjuima te u raspravama o aktualnim političkim temama, poput okruglih stolova i slično, koje tematski nisu u izravnoj svezi s izbornim radnjama stranaka ili kandidata, ali bi mogle imati utjecaja na raspoloženje birača.

6. Nakladnici elektroničkih medija će u informativnim emisijama na jednostavan način rastumačiti izborni sustav i način kandidiranja, te pozivati građane da izađu na izbore.

7. Nakladnici elektroničkih medija će pri objavi rezultata ispitivanja javnog mnijenja, jasno i nedvosmisleno o tome obavijestiti javnost navodeći:

- a) ime stranke ili osobe koja je naručila i platila ispitivanje,
- b) naziv organizacije koja je provela ispitivanje,
- b) ispitni uzorak i mogućnost odstupanja u ishodu istraživanja,
- d) razdoblje u kojem je provedeno istraživanje.

8. Nakladnici elektroničkih medija će se, dan uoči izborne šutnje i na dan izbora suzdržati od objave ishoda ispitivanja javnog mnijenja o raspoloženju birača, posebice o glasačkim namjerama, o izlasku na izbore ili pak odustajanjem od njega.

9. Svim političkim strankama i kandidatima nakladnici elektroničkih medija će omogućiti objavljivanje plaćenih promidžbenih poruka, pod jednakim uvjetima. Nakladnici elektroničkih medija će osigurati da takve promidžbene poruke budu jasno odvojene od preostalog programa, tako da javnost može jasno razlučiti kako je riječ o plaćenju promidžbenoj poruci.

10. U slučaju prigovora političkih stranaka, stranačkih koalicija, nositelja neovisnih lista i kandidata za zastupnike pripadnike nacionalnih manjina glede načina njihova predstavljanja, odnosno zastupljenosti ili učestalosti njihova pojavljivanja u emisijama nakladnika elektroničkih medija, stručno mišljenje o opravdanosti prigovora davat će Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske na zahtjev podnositelja prigovora.

11. Nakladnici elektroničkih medija će u svojim programima u redovitim informativnim emisijama redovito objavljivati sve informacije važne za izbore i tijek izbornoga postupka.

Nakladnici elektroničkih medija će emitirati u svojim dnevnim informativnim emisijama obavijesti Državnoga izbornog povjerenstva Republike Hrvatske, Etičkog povjerenstva i odluke Ustavnoga suda Republike Hrvatske važne za pravilnost postupka izbora.

12. Nakladnici elektroničkih medija će u posebnim emisijama predstaviti političke stranke, stranačke koalicije, neovisne liste i kandidate za zastupnike pripadnike nacionalnih manjina koji sudjeluju na izborima.

13. Političke stranke, stranačke koalicije, nositelji neovisnih lista i kandidati za zastupnike pripadnike nacionalnih manjina sami odlučuju o tome tko će ih predstavljati u posebnim emisijama. Sudionici će odgovarati na pitanja voditelja, koja će za sve sudionike biti ista.

14. Nakladnici elektroničkih medija zadržavaju pravo da u svim posebnim emisijama izborne promidžbe odaberu voditelja.

Novinari i voditelji nakladnika elektroničkih medija ne smiju u redovitim i posebnim emisijama iznositi svoju eventualnu stranačku pripadnost ili simpatije.

Oni novinari i voditelji nakladnika elektroničkih medija koji su kandidati na stranačkim ili neovisnim listama ne smiju tijekom izborne promidžbe obavljati svoje redovite poslove kod nakladnika elektroničkih medija.

15. Redoslijed nastupa za iznošenje izbornih programa u posebnim emisijama utvrdit će se ždrijebom u posebnoj emisiji uoči početka izborne promidžbe, a u nazočnosti predstavnika političkih stranaka, stranačkih koalicija, nositelja neovisnih lista i kandidata za zastupnike pripadnike nacionalnih manjina, te predstavnika Državnoga izbornog povjerenstva Republike Hrvatske i Etičkog povjerenstva.

16. Nakladnici elektroničkih medija će izvijestiti sve političke stranke koje samostalno sudjeluju na izborima, stranačke koalicije, nositelje neovisnih lista i kandidate za zastupnike pripadnike nacionalnih manjina o terminima sudjelovanja u emisijama.

Jednom ustanovljeni termini predstavljanja u emisijama nakladnika elektroničkih medija ne mogu se mijenjati, a nedolazak predstavnika političkih stranaka, stranačkih koalicija, nositelja neovisnih lista i kandidata za zastupnike pripadnike nacionalnih manjina na dogovoreni termin emisije smatrat će se svojevolumnim odustajanjem od izborne promidžbe preko nakladnika elektroničkih medija.

II. PROGRAMSKA PRAVILA NAKLADNIKA ELEKTRONIČKIH MEDIJA ZA PRAĆENJE »IZBORA ZA ZASTUPNIKE U HRVATSKI SABOR«

a) Izvješćivanje o izbornim skupovima u posebnim emisijama

1. Informacije o izbornim skupovima lista političkih stranaka, stranačkih koalicija, nositelja neovisnih lista i kandidata za zastupnike pripadnike nacionalnih manjina nakladnici elektroničkih medija će emitirati pod jednakim uvjetima u posebnim emisijama nakon dnevnih informativnih emisija.

2. Sve političke stranke, nositelji neovisnih lista i kandidati za zastupnike pripadnike nacionalnih manjina imaju pravo predstavljati svoj izborni program u posebnoj emisiji u trajanju od 5 minuta izravno, bez posredovanja novinara ili voditelja nakladnika elektroničkih medija.

3. Ovlaštenici političkih stranaka, stranačkih koalicija, nositelja neovisnih lista i kandidata za zastupnike pripadnike nacionalnih manjina dužni su, najkasnije 48 sati prije njihova održavanja, nakladniku elektroničkih medija prijaviti do 5 najvažnijih izbornih skupova koje će nakladnik elektroničkih medija objaviti u posebnoj emisiji, u trajanju od 2 minute s dva tonska ulomka govornika nakon središnje informativne emisije tijekom trajanja zakonom utvrđenog vremena za političku promidžbu.

4. U istom roku ovlaštenici političkih stranaka, stranačkih koalicija, nositelja neovisnih lista i kandidata za zastupnike pripadnike nacionalnih manjina dužni su prijaviti i do 5 svojih izbornih skupova o kojima će nakladnici elektroničkih medija izvijestiti u trajanju od 2 minute s dva tonska ulomka govornika u posebnoj emisiji prije središnje informativne emisije.

5. Ovlaštenici iz točke 3. i 4. dužni su prijavljivati svoje skupove jednakomjerno tijekom trajanja službene političke promidžbe. Stranke koje na izborima nastupaju udružene u koalicije, prava iz točke 3. i 4. ne mogu ostvarivati kao zasebne stranke već samo kao koalicije stranaka. Tijekom jedne emisije nakladnici elektroničkih medija neće objavljivati priloge s dvaju ili više stranačkih skupova iste stranke ili liste.

6. Obveze nakladnika iz točke 1. – 5. ispunjavat će Hrvatska televizija, a ostali nakladnici elektroničkih medija samo ako u programske sadržaje uključe i izvješćivanje s izbornih skupova tijekom praćenja izborne promidžbe.

b) Posebno predstavljanje lista na nacionalnoj razini

1. Nakladnici elektroničkih medija će omogućiti svakoj političkoj stranci koja samostalno ističe listu, listi koalicije stranaka, neovisnim listama i kandidatima za zastupnike pripadnike nacionalnih manjina da se predstave hrvatskoj javnosti u posebnoj emisiji u trajanju od 45 minuta u emisijama Hrvatske televizije, a 15 minuta u emisijama ostalih nakladnika, u večernjem terminu preko svoja tri do najviše pet predstavnika vodeći računa da se termini ne preklapaju.

2. Po jedan predstavnik svih istaknutih lista u pojedinoj izornoj jedinici sučeljavat će se u toj izornoj jedinici u posebnim emisijama u poslijepodnevnom satima u trajanju od 50 minuta u emisijama Hrvatske televizije, a 20 minuta u emisijama ostalih nakladnika.

c) Zajednički uvjeti pripremanja i objavljivanja emisija

1. Predizborne emisije, uz sudjelovanje predstavnika svih lista i kandidata za zastupnike pripadnike nacionalnih manjina, koje su istaknute na izborima, sadržavat će:

- najavu i predstavljanje,
- pitanja važna za politički, gospodarski, socijalni, kulturni i drugi život Republike Hrvatske,
- završno obraćanje javnosti.

2. Regionalne emisije u kojima sudjeluju predstavnici istaknutih lista u dotičnoj izornoj jedinici sadržavat će:

- najavu i predstavljanje stranaka i kandidata i njihovih programa,

- pitanja (za sve ista) o općoj hrvatskoj, ali i regionalnoj problematici,
- sučeljavanje kandidata o raznim aktualnim pitanjima,
- završno obraćanje javnosti (izornoj jedinici).

3. Posebne predizborne emisije nakladnici elektroničkih medija će objavljivati bez uključivanja gledateljstva.

4. Ovlaštenici političkih stranaka, stranačkih koalicija, nositelji neovisnih lista i kandidata za zastupnike pripadnike nacionalnih manjina dužni su u razdoblju izborne promidžbe dostavljati informativnom programu nakladnika elektroničkog medija pisane prijave u svezi s izbornom djelatnosti koje će biti predmet informativnih emisija i drugih emisija iz ovih pravila, i to danomice od 9,00 do 23,00 sata.

III. PROGRAMSKA PRAVILA RADIJA ZA PRAĆENJE »IZBORA ZA ZASTUPNIKE U HRVATSKI SABOR«

a) Izvješćivanje u redovitim emisijama radija

1. U razdoblju predizborne promidžbe nakladnici elektroničkih medija će objavljivati informacije o predizbornim skupovima i konferencijama za novinstvo u posebnim emisijama nakon velikih informativnih emisija.

S jednoga predizbornog skupa ili s jedne konferencije za novinstvo nakladnici elektroničkih medija će objaviti izvješće o samo jednoj od navedenih emisija.

2. Nakladnici elektroničkih medija zadržavaju pravo medijski oblikovati izvješće, te određivati njegovo trajanje i vrijeme emitiranja, vodeći računa o potrebi da sve političke stranke koje nastupaju samostalno, stranačke koalicije, nositelji neovisnih lista i kandidati za zastupnike pripadnika nacionalnih manjina budu jednakomjerno zastupljeni.

3. Nakladnici elektroničkih medija će objaviti liste kandidata svih izbornih jedinica istoga dana kada ih dobiju od Državnoga izbornog povjerenstva Republike Hrvatske.

b) Predizborna promidžba u posebnim emisijama radijskih nakladnika

1. Drugog dana po objavljivanju izbornih lista u izbornim jedinicama i državnih izbornih lista pa do 24 sata prije održavanja izbora nakladnici elektroničkih medija će objavljivati na svojem prvom programu posebne emisije rezervirane za predizbornu promidžbu.

Posebne emisije predizborne promidžbe nakladnici elektroničkih medija će pripremati »u živo« i prenositi će sve područne radiopostaje iz jedinstvenoga sustava nakladnika elektroničkih medija.

2. U posebnim emisijama sudjeluju najviše po tri predstavnika političkih stranaka koje nastupaju samostalno, stranačkih koalicija, neovisnih lista i kandidata za zastupnike pripadnike nacionalnih manjina, a svoj predizborni program obrazlažu odgovarajući na pitanja voditelja emisije, bez uključivanja slušatelja u program.

3. Onim političkim strankama, stranačkim koalicijama, predstavnicima neovisnih lista i kandidatima za zastupnike nacionalnih manjina koji imaju sjedište izvan Zagreba, omogućit će se sudjelovanje u emisiji u najbližoj područnoj radiopostaji nakladnika elektroničkog medija.

4. Nakladnici elektroničkih medija će objavljivati nakon izbora u informativnim emisijama informacije o izbornim rezultatima onako kako stignu od Državnoga izbornog povjerenstva Republike Hrvatske.

IV. PLAĆENE PROMIDŽBENE PORUKE

1. Nakladnici elektroničkih medija će omogućiti pod jednakim uvjetima svakoj političkoj stranci koja nastupa samostalno, stranačkoj koaliciji, neovisnim listama i kandidatima za zastupnike pripadnike nacionalnih manjina u izbornim jedinicama da objavljuju promidžbene poruke u trajanju do 2 minute. Sadržaj promidžbene poruke mora biti usko vezan uz njihove političke programe. Nakladnici elektroničkih medija će ih emitirati sukladno zahtjevu naručitelja, programskoj shemi, zakonskim propisima i raspoloživu vremenu. Nakladnici elektroničkih medija će narudžbe zaprimiti od političkih stranaka, ovlaštenika državnih lista, nezavisnih kandidata i kandidata nacionalnih manjina koji sudjeluju u izborima izravno, bez posrednika, odnosno putem pravnih ili fizičkih osoba koje za to ovlaste. Količina naručenih promidžbenih izbornih poruka ne može ući u količinu marketinških poruka na temelju kojih se odobrava popust marketinškim agencijama. Narudžbe sa sadržajem promidžbene poruke moraju se nakladniku elektroničkih medija dostaviti najkasnije 24 sata prije emitiranja te promidžbene poruke.

Novčanu naknadu za usluge objavljivanja promidžbenih poruka naručitelj je dužan uplatiti unaprijed, prije prvog emitiranja, prema cjeniku marketinških usluga i općim uvjetima nakladnika elektroničkog medija koji vrijedi na dan uplate.

3. Nakladnik elektroničkog medija ima pravo odbiti emitirati promidžbeni spot u sljedećim slučajevima, ako:

- oglašavanje nije plaćeno unaprijed,
- oglašavanje nije naručeno ili nije dostavljena promidžbena poruka najmanje 24 sata prije emitiranja,
- promidžbena poruka ne udovoljava tehničkim i profesionalnim standardima prema cjeniku marketinških usluga i općim uvjetima nakladnika elektroničkog medija,
- je promidžbena poruka ili njezin sadržaj protivan Ustavu i zakonima Republike Hrvatske.

3. Nakladnici elektroničkih medija će omogućiti svakoj političkoj stranci koja samostalno izlazi na izbore, stranačkim koalicijama, nezavisnim kandidatima i kandidatima za zastupnike pripadnike nacionalnih manjina da objavljuju emisije pod pokroviteljstvom, u trajanju do 30 minuta i uz novčanu naknadu uplaćenu unaprijed prema cjeniku marketinških usluga i općim uvjetima nakladnika elektroničkog medija.

Za vrijeme emitiranja emisije pod pokroviteljstvom mora se emitirati oznaka da se program emitira pod pokroviteljstvom.

Klasa: 013-01/03-01/06

Zagreb, 16. listopada 2003.

HRVATSKI SABOR
Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Zlatko Tomčić, v.r.